

PORUCZAĆ SIĘ (44) *vb impf*

się (32), się (12).

o oraz a jasne.

inf poruczać się (7). ◇ *praes 1 sg* poruczam się (8). ◇ *3 sg* porucza się (5). ◇ *3 pl* poruczają się (2). ◇ *praet 3 sg m* poruczał się (2). ◇ *1 pl m pers* -chmy się poruczali (1). ◇ *3 pl m pers* poruczali się (3). ◇ *fut 2 sg m* poruczać się będziesz (1). ◇ *imp 2 sg* poruczaj się (5). ◇ *con 1 pl m pers* bychmy się poruczali (2). ◇ *part praes act* poruczając się (8).

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. Powierzać się, oddawać się z zaufaniem [w tym: komu, czemu (38)] (42) : *RejKup* y6v; Poruczam się miłości twej/ łprawui ty drogy me/ racz mi mocą być przychyleń *SeklPieś* 19v; *BibRadz Iudith* 4 arg; ten Apoštoł widział tyliacmi duchow świętych á wždy nie łlyfyzł [...] iżby się miał ktori przyczyniác zá kim tu ná ziemi ktorý się poruczał iemu *RejAp* 72; *RejPos* 4, 70; ZÁś drugi gotuiác łobie okręt/ áby się wozil po łrogich nawáłnościach/ porucza się idrzewu łprochniálszemu [tj. *modli się do bałwana*] niłz to ná ktorým pływa. *BudBib Sap* 14/1; Ktorego [św. *Ambrożego*] się modlitwie S. poruczáiąc/ chwałę dáiem Bogu w Troycy iedynemu *SkarŻyw* 58; Y iáko świat nástał/ ludzie krolestwá łobie łtáwili/ y iednemu się poruczali/ y iednego nád łobą obieráli. *SkarKazSej* 690a.

poruczać się w czym (1): ták iáko ci fáłfzywi łtudniarze pirwey vczyli/ iżby duchowie święci mieli iedni moc nád powietrzem/ drudzy nád wodami/ drudzy nád ziemią/ y im się w thym poruczáli *RejAp* 133v.

Fraza: »Waszej (a. Twojej) M(ił)ości się łasce poruczam« [formuła grzecznościowa stosowana w korespondencji (4): Kterey [!] [tj. *Twojej Miłości*] się ia łálcze poruczam, na potim wietłze rzeci przyrzekaiác ietli tę małą pobaczeń być wdzięczną. *GlabGad* A4; *WróbŻółt* A5; *LibLeg* 9/54v; Z tym łye W. M. łásce poruczam/ z którój áby mię W. M. nie raczył opułzczać/ bárzo proszę. *GrzepGeom* B3v.

Zwroty: »Panu (Bogu) się poruczać« [szyk zmienny] (11): [baczeniu i rozumowi to *Jej Miłości poruczamy*] abi yey m. tich w swich rzeczach wedlie czassv apotrzebi rozvmv swego vziwała panv bogv sye porvczayacz A yego s.m. wlpomozenia prosłzac. *LibLeg* 11/43; *RejPs* 64v *marg*, 89 *marg*, *Ff3v*; *RejWiz* 186 *marg*, *Ddv*; *RejAp* 123v; *HistRzym* 132v; kiedykolwiek s połtráchem á poruczáiąc się Pánu Bogu łwemu Polacy cokolwiek záczełi/ zázwždy był Pan Hetmánem ich *RejZwierc* 257v; *SkarŻyw* 152, 187.

»poruczać się bogom« (1): co się zoltało z oney kołaciey [ofiarnej]/ [...] [chłopi *Żmodzinowie*] ziemią przyłypuią wzgorę/ [...] á łpráwiłfzy to poruczáią się Bogom/ y idą do Domow łwoich. *StryjKron* 162.

»poruczać się boskiej opatrności« (1): [*Scewola mówi*]: Iuz się mocnie poruczam Bofkiej opátrności/ Iá oyczyznę miluiác [!] Krolá zábic mułzę *PaprPan* Ggv.

»w modlitwie, przez modlitwy się poruczać« (1:1): Prołili go ludzie inni áby z onego mieyłcá wćiekał: á on się w modlitwie poruczał Pánu Bogu/ mowiac: Pánie Iezu Chryłte day mi moc nád tą bełtyą [tj. *smokiem*] *SkarŻyw* 187; *LatHar* 43.

»poruczać się pod możność [czyjś]« (1): s pokornym fercem idź do niego [do Pana swego]/ á poruczay mu fie iáko Krolowi fwwemu pod możność iego *RejPos* 232v.

»poruczać się w opiekę, opiece« [szyk zmienny] (8:1): Sámemu pánu Bogu mamy fie w opiekę poruczać. *RejPs* Ff3v, 64v *marg*, 89 *marg*, 164, Ff2v; *RejPos* 115,196v, 223v; [do anioła stróža:] Poruczam fię opiece twej tey nocy: broń mię *LatHar* 72.

Szeregi: »dufać a (i) poruczać się« [szyk 3:1] (4): Inadz thakież pan Bog fían W K M y fławę/ choynie powifszacz a rozmazać [lege: rozmnażać] będzie raczył/ iefli iemu vpełną wiarę chowaiąc/ dufać a poruczać fie będziefz. *RejJóz* A2v; Gdy cie ftráfzy grom/ wiátr/ piorun błýfkáwicá/ á komufz fie małz poruczać/ á komufz małz dufać álbo chwałę dáwác/ iedno fámemu Pánu fwwemu. *RejAp* 54; *RejPos* 84v, 139v.

»modlić się a (i) poruczać« = *preces fundere et commendare* *Modrz* (3): *FalZioł* V 66; Tedy Eufáchius z fyny fwwemi modląc fie y poruczáiąc Pánu Bogu [...] wzięći fą do żywotá wiecznego. *HistRzym* 132v; *ModrzBaz* 9v.

»oddawać się i poruczać« (1): Tych wfzytkich modlitwy y załługi ofiáruię tobie zá mię/ y przez nie teraz oddawam fię/ y puruczam [!] miłóściwemu fercu twemu. *LatHar* 43.

Przen (1) :

Zwrot: »poruczać się wiatrom« = *żeglować* (1): Bo więc y okręt bárzo fporo idźie/ Gdy dopomaga AEolus Tetydzie/ Iuż fię poruczay pod czáfem pogodnym/ Wiatrom łagodnym. *KlonFlis* E4v.

2. *Oddawać się pod osąd* (1) :

Zwrot: »rozsádkowi [czyjemu] się poruczać« (1): Spotwarzon był o kácerfką náukę. wczým iáko fię do ftolice Papielfkiew [...] vćieka/ y iey fię rosádkowi porucza zacny ten y wielce náuką wfławiony Bifkup *SkarJedn* 130.

3. *W funkcji strony biernej: Być poruczonym; przen* (1) :

Zwrot: »pod obronę się poruczać« (1): Przyimiż W. K. M. to pińanie moię/ ktore fię W. K. M. oddáie y pod obronę porucza. *SkarKaz*)(4v.

Szereg: »oddawać się i poruczać« (1): *SkarKaz*)(4v cf *Zwrot*.

Synonimy: 1. *oddawać się, polecać się, powierzać się, zwierzać się.*

Formacje współrdzenne cf **PORUCZAĆ**.

Cf **PORUCZANIE, PORUCZANIE SIĘ**